

Plan for utvikling av tjenester til personer med utviklingshemming i Vennesla kommune. 2015.

Innledning

WHO definisjon på utviklingshemming -"Utviklingshemming er en tilstand som karakteriseres av vedvarende og mer eller mindre omfattende innlæringsproblemer".

Utviklingshemming eller grad av utviklingshemming er et misforhold mellom de forutsetningene den enkelte har, og de krav som stilles av miljø og samfunn på områder som er vesentlige for å etablere og opprettholde en selvstendig og sosial tilværelse. Ved inngangen til år 2000 var det registrert 19 000 personer med utviklingshemming i Norge, noe som utgjør 4,8 promille av befolkningen. Mennesker med utviklingshemming er først og fremst mennesker i utvikling. Noen vil følge en forsinket normalutvikling, mens andre følger et annerledes utviklingsforløp. Det kan være svikt på enkelte funksjonsområder, mens andre områder har utviklingspotensial. Gruppen er stor og uensartet, og hver enkelt trenger hjelp tilpasset sine behov for å utnytte sine ressurser. Det er flere årsaker til at en utviklingshemming oppstår, som skader påført hjernen tidlig i svangerskapet, under fødselen eller i perioden fram til fylte 18 år. I noen tilfeller skyldes utviklingshemming et lite stimulerende oppvekstmiljø, og hos en del er årsaken ukjent. Ofte skyldes det en kombinasjon av flere årsaker.

Målsetting

Gi den enkelte bruker et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Målgruppe

Personer med en utviklingshemming som trenger bistand i dagliglivets gjøremål.

Brukermedvirkning

På systemnivå: Vennesla kommunale råd for funksjonshemmede skal ha saker som gjelder denne gruppen til høring.

På individnivå: Det arbeides kontinuerlig med holdningene til personalet. De skal ha respekt for den enkelte. Tjenestene blir tilrettelagt sånn at en unngår bruk av tvang. Vi skal jobbe tett mot brukere og pårørende /verge for å sikre at brukerne i størst mulig grad har medbestemmelse i sitt liv.

Det arbeides for å opprette hjelpeverge for den enkelte etter ny lov om vergemål. Få på plass like og gode systemer for å ivareta kommunens ansvar for oppfølging av rutiner knyttet til brukeres økonomi.

Dagens tjenester

Praktisk bistand, støttekontakt, omsorgslønn, TT-kort, ledsagerbevis, brukerstyrt personlig assistent (BPA), ledsager på tur, koordinering av IP og ansvarsgrupper, råd og veiledning til familier

Avlastning: Hjemme avlastning, og avlastningshjem.

Ambulerende team kveld: Gir bistand til mennesker som har en utviklingshemming.
Ambulerende bo team: Gir bistand til mennesker med sammensatte behov som har behov for praktisk bistand, og som ikke bor i bofelleskap for utviklingshemmede.

Vi har 7 bo felleskap som er tilrettelagt for personer som trenger heldøgns bistandsbehov, hovedsakelig mennesker som har en utviklingshemming.

Hovedutfordringer for Vennesla

Det er for lite avlastningsplasser, særlig for de mellom 18 og 25 år.

Mange av de unge er i dag på avlastning på Døblebakken avlastningshjem. De som er på avlastning ruller på tredje hver helg, og per i dag er det fullt i helgene. Det er også barn som oppfyller kravene om lov om sosiale tjenester, som står på venteliste for å få avlastning. Avlastningshjemmet er i 1 etasje til en bolig der det også bor utviklingshemmede i leiligheter. Det er en økning av foreldre som velger avlastningshjem i stedet for hjemmeavlastning. Avlastningshjemmet er på størrelse med en vanlig leilighet (ca 80 kvm), og det blir svært trangt om plassen. Det er heller ikke noe uteareal de kan boltre seg på. Vi har også utfordringer med å blande gruppene som trenger avlastning. Det er både barn og voksne som pr i dag har dette behovet, og som oppfyller kriteriene i loven for avlastning.

Til hjemme avlastning og støttekontaktordningen er det vanskelig å rekruttere personell. Dette gjør at vi i enkelte tilfeller må gi avlastning på avlastningshjemmet i stedet.

Pr. i dag kjenner kommunen / ved barn og familie til 15 personer som er mellom 14 og 18 år, som etter hvert vil ha behov for praktisk bistand i bolig. I tillegg har vi de på fra 18 år og oppover som bor hjemme hos sine foreldre og som snart skal ut i egen bolig. Habiliteringstjenesten for barn kjenner til ytterligere 22 barn, alle med spesielle behov og forskjellig funksjonsnivå. Flere av disse barna vil trenge kommunal bolig med heldøgns bemanning på sikt. Det er også flere voksne med spesielle behov som bor hjemme hos sine pårørende som på sikt ikke vil være i stand til å ivareta dem, da de begynner å eldres. Dette skaper store utfordringer for kommunen.

Vennesla har i dag 9 leiligheter i Holte, 4 i Fjellveien, samt 19 på Døblebakken. I tillegg har vi i 2013 fått 4 brukere med utviklingshemming som har kjøpt leiligheter i Venneslagården, og som får tjeneste fra enhet for habilitering.

Vi har også en bruker som har heldøgns bemanning, og som har kjøpt egen leilighet. Tjenesten gis som BPA.

Mennesker med spesielle behov har en høyere forventet levealder enn tidligere, pga medisinsk behandling. Dette medfører en saktere rulling av beboerne.

For å kunne gi innbyggerne en forutsigbarhet i tjenesten bør saksbehandlingen være fra fødsel og hele veien videre. Nå er den delt i frem til 18 år og etter 18 år. Dette er med og bidrar til at tjenestene i kommunen ikke blir så forutsigbare som de bør være..

Strategi

Alle skal være en del av lokalsamfunnet (ut fra egne forutsetninger)
Hvert menneske har sine behov og disse må være i fokus uavhengig av brukergrupper eller diagnoser. Det er viktig at dette arbeides for i alle sammenhenger.

Tiltak mot 2017

Dette er en punktvis oppstilling av problemstillinger som arbeidsgruppen mener er typisk for Vennesla, og som vi bør ha ekstra fokus på i forhold til en videreutvikling av tjenestene.

Kvalitet

- Lage plan for tjenestene generelt og planmessige vurdering av behov for tjenester. For den enkelte er Individuell plan, ansvarsgrupper og samarbeidsmøter gode tiltak. Det er opprettet inntaksteam for tildeling av tjenester for barn under 18 år.
- Det er behov for et større avlastningshjem som ligger for seg selv slik at barn og voksne ikke er sammen. Avlastningshjemmet bør ha et uteområde som er tilpasset lek og aktivisering.
- Flere foreldre i dag er opptatt av at barna skal eie egen bolig og at de ikke skal bo alene. Nye boliger bør være samlet i mindre grupper, og bestå av eget rom, stue, bad, kjøkkenkrok og tilgang til felles areal for alle brukerne. Dette vil gi brukerne mulighet til å være sammen og for seg selv etter behov. Det vil være lettere og bemanne opp og sikre bedre oppfølging av alle beboerne.
- Ambulerende team er en ordning som bør utvikles og utvides. Vi ser vi får en økning i brukergruppen over 18 år som har ulike diagnoser, og som har behov for veiledning og praktisk bistand. Dette er brukere som ikke bor i tilknytting til bofelleskapene for utviklingshemmede.
- Felles saksbehandling, også for brukere under 18 år. Dette bør endres så fort det lar seg gjøre. Det har vært et ønske fra alle parter i flere år.
- Kompetanseutvikling:
Det må utvikles samhandlingskompetanse.

Samhandling

- Det er viktig med samarbeid. For mange er hjelpebehovet sammensatt, det vil si at enkelte har behov for tverrfaglige tjenester. For at den enkelte skal få den "riktige" hjelp må de forskjellige tjenesteyterne samhandle. Alle må bidra til å utvikle en samhandlingskultur. Holdningen må være "hva kan jeg bidra med" eller "jeg kan bidra med det og det". Nettverksgruppene som er opprettet er et tiltak som skal være med å ivareta dette.
- Mange med utviklingshemming har også en psykisk lidelse. Et samarbeid her bør formaliseres.
- Det er viktig med samarbeid om tiltak mellom de som arbeider med barn og unge og de som har voksne fra bruker er 16 år. Overføringsmøte er viktig tiltak for dette.

Aktivitet og fritid

- Avlastningsturer/ferieturer. Mange kommer ikke på ferie. Organisering av felles turer kan være en kvalitetshevning for den enkelte samtidig som det kan være som avlastning for pårørende i andre sammenhenger.
- Det bør opprettes ballgruppe og svømmegruppe for yngre.
- Det bør gis midler til organisasjonene i stedet for å drive aktiviteten selv.
- Fritidsassistent: Det er ønskelig å opprette en stilling, f.eks. i 50% til fritidsassistent. En tenker at støttekontaktordningen kan reduseres tilsvarende.
- Motivere personalet til å arbeide med å oppfordre brukerne til å delta på det som finnes av arrangementer. Eksempel aktiviteter fra frivillighetssentralen, ballgruppa, aktiviteter i menighetene, kulturarrangementer og andre aktiviteter.

Familie og lokalsamfunn

- Alle foreldre har omsorgsplikt for barna sine. I den grad barnet krever mye mer tilrettelegging enn andre barn kan tjenester som avlastning/støttekontakt osv. være aktuelt. Det er svært viktig at det er et godt samarbeid mellom kommunen og foreldrene.
- Det bør opprettes et samarbeidsutvalg mellom kommune og pårørende. Dette bør gjøres både for barn og voksne.
- I lokalsamfunnet er det en god holdning til utviklingshemmede. Det er viktig at dette fortsetter og at utviklingshemmede inkluderes.

Kapasitetsvekst

År 2015-2018

- Skaffe tomt samt bygge 10 -16 leiligheter. Ca. 4-6 årsv.
- Bygging av nytt avlastningshjem
- Omgjøre ordningen fra støttekontaktordningen. Karlegging av muligheten med de midlene vi har tilgjengelig i dagens ordning.
- Organisere fellesturer.
- Planlegge utvidelse av dagtilbud på Lomtjønn. Vi har i dag kapasitetsproblemer på Måneglytt, og man ser det etter hvert vil bli nødvendig å tenke nytt vedrørende det disponible areal vi har tilgjengelig, for å kunne ta i mot brukere som kommer i årene fremover.

Gruppen som har arbeidet frem planen er:

Wenche Aslaksen, tillitsvalgt Delta
Torhild Olsen, tillitsvalgt Fagforbundet
Bjørg Marit Andersen, Enhet for Habilitering
Gunnar Dannevig, Enhet for Habilitering
Irene Pettersen, Enhet for Habilitering
Jannicke Aasheim Enhet for Habilitering

Revidert 22.04.2014
Jannicke Aasheim